

جهاد در قرن نهم

روایت فعالیت‌های کارگاه جهادی
شهید ابراهیم‌زاده در جهاد مقابله با ویروس کرونا

تحقیق: معصومه بانی
تدوین: فروغ زال

فهرست

۷.....	پیشگفتار ناشر
۱۱.....	مقدمه
۱۵.....	خاطرات
۱۲۹.....	تصاویر

پیشگفتار ناشر

ویروس کرونا پدیده‌ای جهانی و فراگیر است که نظم متعارف زندگی را در بسیاری از نقاط دنیا به هم ریخته است. مردم هر کشوری در مقابله با این بیماری ناشناخته بازخوردی دادند به فراخور جهان بینی و فرهنگ و تجربه‌های تاریخی‌شان. هر قدر در فرهنگ جامعه‌ای همیاری، ایثار، جمع‌گرایی، خدا باوری و آرمان خواهی ارزش بیشتری داشته باشد، آن جامعه در بحران‌ها و مسئله‌های اجتماعی هم‌گراتر و موفق‌تر عمل می‌کند. به علاوه اینکه تجربه‌های تاریخی موفق نیز به توفیقات جامعه می‌افزاید.

از این روست که تجربه‌های دفاع مقدس، راهپیمایی اربعین، راهیان نور، جهاد سازندگی و اردوهای جهادی، تکیه‌داری و روضه‌های خانگی، فعالیت‌های مسجدی و ده‌ها تجربه تاریخی مردم در ایران، در کنار فرهنگ دینی، نوع دوستی، ایثار و آرمان خواهی مردم ایران، واکنش متفاوتی را در مقابله با کرونا در مقایسه با سایر کشورها پدید آورد.

کسانی که تجربه حضور در جنگ هشت ساله را داشتند یا خاطرات آن دوران را شنیده و خوانده بودند، کرونا را فرصتی دیدند برای «جهاد» و تجلی دوباره «مرگ آگاهی». از همان روزهای ابتدایی که کرونا در ایران شیوع پیدا کرد، عده زیادی با علم به خطرهای احتمالی، به خط زدند. خط مقدم درگیری، بیمارستان بود و کادر درمان اولین مجاهدان این جبهه جدید. مجاهدان

حوزه درمان ماه‌ها درگیر این جنگ فرسایشی شدند و شهدای جدیدی به سرمایه فرهنگی اجتماعی جامعه ایران اضافه شد: «شهدای مدافع سلامت». نظریه شهادت خود را در دهه چهارم انقلاب بار دیگر بازتولید کرد و مصادیق و ادبیات جدیدی یافت.

از سوی دیگر، فعالان جهادی که طی سالیان قبل در راهیان نور و اردوهای جهادی و اربعین و حوادثی همچون زلزله کرمانشاه، سیل گسترده شمال و جنوب کشور و... حضور چشمگیر و فعالی داشتند، این بار در امداد به بیماران و کادر درمان و حاکمیت وارد میدان شدند. اکرام بیماران، نظافت بیمارستان‌ها و همیاری پرستاران، سرکشی به مراکز درمانی و انگیزه بخشی به بیماران و کادر درمان، غسل و دفن اموات، تولید تجهیزات پزشکی مانند ماسک و شیلد و گان، تولید محصولات فرهنگی گوناگون برای مردم در قرنطینه و ساکن در منزل و ده‌ها و صدها کنش فرهنگی اجتماعی دیگر، حاصل ورود جهادی‌ها به عرصه کرونا بود.

صدمه کرونا به اقتصاد و معیشت کشور و مردم، گسترده بود و افزون بر تمهیدات محدود دولتی و حاکمیتی، همیاری آحاد مردم را نیز می‌طلبید. برای جبران مافات، حالا هر خانه‌ای می‌توانست پایگاهی باشد برای رزمایش «مواسات». صدها هزار کمک مردمی در طول چند ماه از راه‌های گوناگون به آسیب‌دیدگان رسید.

تصویر کلانی که از اوضاع ایجابی در مسئله کرونا داریم، ناقص است اگر انعطاف و پویایی نهادهای دینی و حاکمیتی را نبینیم که شاید این مهم یکی از وجوه متمایز جمهوری اسلامی در بحران کرونا بود. مراسم‌های مذهبی، اعیاد و عزاداری‌ها، راهپیمایی اربعین و تجمعات مرسوم دینی و سیاسی دیگر، همه ذیل «عقلانیت دینی» شکل گرفته، مدیریت شدند و کنش و تجربه جدیدی در تاریخ خود بر جای گذاشتند.

تجربه جدید شکل گرفته حول مفاهیم جهاد، مرگ آگاهی، مواسات و عقلانیت دین، دستاورد جدیدی است که می‌تواند و باید در دانش و تاریخ

و فرهنگ ایران ثبت و ضبط شده و به عنوان سرمایه‌ای کنار دیگر داشته‌های ایرانی و اسلامی مصرف شود. از این رو، دفتر مطالعات جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی که در حوزه‌های مغفول تاریخ انقلاب در حال پژوهش و تألیف است، این وظیفه را احساس کرد تا راوی جهاد مقابله با کرونا باشد، همان طور که رهبر معظم انقلاب فرمودند. ان شاء الله.

واحد تاریخ شفاهی

دفتر مطالعات جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی